

SFS 1990:1144

Källa: [Rixlex](#)

Utfärdad:
1990-12-06

Uppdaterad:
t.o.m. SFS 2003:699

Begravningslag (1990:1144)

[\[Fakta & Historik\]](#)

Innehållsförteckning

1 Kap. Definitioner

2 kap. Begravningsplatser Allmänna begravningsplatser 1--2 §§
Huvudmannaskapet 3--4 §§ Skyldigheten att tillhandahålla
gravplats 5 § Gravkarta, gravbok, gravregister 6--9 §§ Enskilda
begravningsplatser Gemensamma bestämmelser 10--11 §§
Panträtt, andra rättigheter m. m. 12 § Begravningsplatsers skick
13 § Gravöppning 14 § Överlåtelse, användning för annat
ändamål, nedläggning

3 kap. Krematorier

4 kap. Anmälan om dödsfall, dödsbevis och intyg om
dödsorsaken m.m. 1--5 §§ Anmälan om dödsfall 6--8 §§
Dödsbevis och intyg om dödsorsaken 9 § Tillstånd till
gravsättning eller kremering när stoft har förts in till Sverige 10
§ Intyg för gravsättning eller kremering 11 § Ytterligare
föreskrifter om dödsbevis m.m.

5 kap. Gravesättning och kremering 1--2 §§ Ordandet med
gravsättning m.m. 3--4 §§ Tvister om kremering och om
gravsättningen 5--8 §§ Platsen för gravsättning m.m. 9 § Villkor
för kremering och gravsättning 10--12 §§ Tiden för kremering
och gravsättning 13 § Förvaring av aska 14--16 §§ Utlämnande
av aska 17--18 §§ Aska som har förts in till Sverige

6 kap. Flyttning av gravsatt stoft eller aska

7 kap. Gravrätt 1--2 §§ Utövande av gravrätt m.m. 3 §
Gravrättsinnehavarens ansvar för gravplatsen 4--8 §§
Upplåtelse av gravrätt 9--10 §§ Förnyelse av upplåtelse 11--13
§§ Överlåtelse och återlämnande av gravrätt 14--20 §§
Övergång av gravrätt vid innehavarens död m.m. 21--24 §§
Gravsättning inom gravplatsen 25--29 §§ Gravanordningar
m.m. 30--31 §§ Ändringar på gravplatsen 32--37 §§ Gravrättens
upphörande

8 kap. Särskilda bestämmelser 1 § Gravesättning utan upplåtelse
av gravrätt 2 § Utförsel och införsel av stoft eller aska 3 §
Gravsättning och kremering under krig

9 kap. Ansvar, vite, överklagande 1 § Ansvar 2--5 §§ Vite 6--9
§§ Överklagande

1 kap. Definitioner

1 § I denna lag avses med

- begravningsverksamhet: de olika åtgärder som har direkt samband med förvaltningen av allmänna begravningsplatser,
- församling: församling eller kyrklig samfällighet inom Svenska kyrkan,
- huvudman: församling inom Svenska kyrkan eller kommun som skall anordna och hålla allmänna begravningsplatser för dem som är folkbokförda inom ett visst geografiskt avgränsat förvaltningsområde,
- begravningsplatser: områden eller utrymmen som är behörigen anordnade för förvaring av avlidnas stoft eller aska och som har tagits i anspråk för detta ändamål, främst kyrkogårdar eller andra gravområden, minneslundar, kolumbarier eller urnmurar,
- allmänna begravningsplatser: sådana begravningsplatser som är anordnade av församlingar, av kommuner eller annars av det allmänna,
- enskilda begravningsplatser: andra begravningsplatser än allmänna,
- gravrätt: den rätt som uppkommer när en bestämd gravplats på en allmän begravningsplats upplåts av den som förvaltar begravningsplatsen till någon för gravsättning,
- kremering: förbränning av stoftet efter en avliden person,
- gravsättning: placering av stoft eller aska inom en bestämd gravplats och placering eller utströende av aska i minneslund eller på någon annan plats än begravningsplats,
- gravanordningar: gravvårdar och andra gravöverbyggnader, stenramar, staket eller andra liknande anordningar på en gravplats. Lag (1999:306).

2 kap. Begravningsplatser

Allmänna begravningsplatser

Huvudmannaskapet

1 § Allmänna begravningsplatser med ett tillräckligt antal gravplatser och andra gravanläggningar av allmänt förekommande slag skall anordnas och hållas av de territoriella församlingarna inom Svenska kyrkan.

Regeringen får för särskilda fall besluta att en kommun i stället skall anordna och hålla allmänna begravningsplatser för dem som är folkbokförda inom kommunen. Lag (1999:306).

2 § Huvudmannen skall, inom det egna förvaltningsområdet eller inom ett närbeläget förvaltningsområde, tillhandahålla särskilda gravplatser för dem som inte tillhör något kristet trossamfund.

Församling som är huvudman bör samråda med och informera företrädare för dem inom förvaltningsområdet som inte tillhör något kristet trossamfund i frågor som rör förvaltningen av de särskilda gravplatserna. Vid anläggning, utvidgning eller väsentlig ändring av en allmän begravningsplats skall församlingen samråda med företrädare för andra trossamfund och övriga berörda parter. Lag (1999:306).

2 a § Den som, utan att vara huvudman för begravningsverksamheten, innehar en allmän begravningsplats, har rätt att utan kostnad lämna över förvaltningen av begravningsplatsen till huvudmannen för begravningsverksamheten i det förvaltningsområde där begravningsplatsen är belägen. Lag (1999:306).

Skyldigheten att tillhandahålla gravplats

3 § På en allmän begravningsplats skall gravplats beredas dem som vid dödsfallet var folkbokförda inom församlingen eller kommunen. Där skall gravplats också beredas en dödfödd som avlidit efter utgången av tjugioåttonde havandeskapsveckan, om kvinnan är folkbokförd inom huvudmannens förvaltningsområde. Detsamma gäller i fråga om en dödfödd som avlidit före utgången av tjugioåttonde havandeskapsveckan, om kvinnan begär det och ett läkarintyg om dödsfallet lämnas till huvudmannen.

Om tillgången på gravplatsmark medger det, får också andra beredas gravplats där. Lag (1999:306).

4 § Rätten till gravsättning på en allmän begravningsplats skall inte vara beroende av att den avlidne tillhörde visst trossamfund.

Detta gäller dock inte för rätten till gravsättning på en sådan särskild gravplats som avses i [2 § första stycket](#). Lag (1999:306).

ister

Gravkarta, gravbok, gravreg

5 § För varje allmän begravningsplats skall upprättas en gravkarta och föras gravbok eller gravregister enligt föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Enskilda begravningsplatser

6 § Enskilda begravningsplatser får anordnas och hållas bara av trossamfund eller stiftelser som har fått tillstånd till det.

Frågor om tillstånd prövas av länsstyrelsen i det län där begravningsplatsen är eller avses bli anordnad.

7 § Tillstånd att anordna och hålla en enskild begravningsplats får lämnas bara om det finns särskilda skäl för det och det kan antas att trossamfundet eller stiftelsen kan behålla begravningsplatsen och fullgöra de skyldigheter som ankommer på innehavare av begravningsplatser.

8 § Tillstånd att anordna eller hålla en enskild begravningsplats får förenas med särskilda villkor.

9 § Rätten till gravplats som har upplåtits på en enskild begravningsplats får inte pantsättas eller utmätas.

[Första stycket](#) gäller även i fråga om gravanordningar.

Gemensamma bestämmelser

Panträtt, andra rättigheter m.m.

10 § Ett område som skall tas i anspråk för begravningsplats får inte vara belastat av panträtt, nyttjanderätt, servitut eller andra rättigheter.

Om det inte medför någon olägenhet, får området dock vara belastat av rättigheter av sådant slag som kan upplåtas enligt ledningsrättslagen ([1973:1144](#)).

11 § En begravningsplats får inte utmätas och inte heller belastas med panträtt eller andra rättigheter som kan inskrivas enligt [jordabalken](#).

Begravningsplatsers skick

12 § En begravningsplats skall hållas i ordnat och värdigt skick och den helgd som tillkommer de dödas vilorum skall alltid iakttas.

Gravöppning

13 § En grav får öppnas bara genom innehavarens av begravningsplatsen försorg.

Graven får inte öppnas på ett sådant sätt att stoft eller aska skadas.

Överlåtelse, användning för annat ändamål, nedläggning

14 § En begravningsplats får överlåtas eller användas för annat än det avsedda ändamålet bara efter länsstyrelsens tillstånd.

Även för nedläggning helt eller delvis av en begravningsplats krävs länsstyrelsens tillstånd. Ett sådant tillstånd får förenas med villkor för nedläggningen och områdets framtida användning.

3 kap. Krematorier

1 § Krematorier får anordnas och hållas bara av den som innehar en allmän begravningsplats eller av en församling. Lag (1999:306).

2 § Krematorier får inte utmätas eller belastas med panträtt.

3 § Kremering får ske bara i krematorier.

4 § Vid krematorierna skall föras kremationsjournaler enligt föreskrifter som meddelas av regeringen.

4 kap. Anmälan om dödsfall, dödsbevis, intyg om dödsorsaken m.m.

Anmälan om dödsfall

1 § När stoftet eller askan efter en person som har avlidit utomlands har förts in till Sverige, skall den som ordnar med gravsättningen snarast anmäla detta till Skatteverket. Lag (2003:699).

Dödsbevis och intyg om dödsorsaken

2 § Vid dödsfall i Sverige skall bevis om dödsfallet (dödsbevis) och intyg om dödsorsaken utfärdas utan dröjsmål.

Beviset och intyget skall utfärdas av läkare. Denne får inte vara make, barn, förälder, syskon eller på något annat sätt närstående till den avlidne. Lag (1991:496).

3 § Om något annat inte följer av [4 §](#) skall dödsbeviset utan dröjsmål lämnas till Skatteverket.

Om den avlidne vid dödsfallet vårdades på en sjukvårdsinrättning eller fördes dit i anslutning till dödsfallet, skall dödsbeviset lämnas av inrättningen. I andra fall skall beviset lämnas av den läkare som utfärdat handlingen. Lag (2003:699).

4 § Om förhållandena vid ett dödsfall är sådana att det kan finnas skäl för en rättsmedicinsk undersökning enligt lagen ([1995:832](#)) om obduktion m. m. skall den läkare som fastställt att döden har inträtt eller som annars skall utfärda dödsbeviset snarast möjligt anmäla dödsfallet till polismyndigheten i den ort där dödsfallet inträffade eller, om kännedom härom saknas, den ort där den döda kroppen har anträffats.

I stället för vad som föreskrivs i [3 § första stycket](#) skall dödsbeviset i ett sådant fall utan dröjsmål lämnas till polismyndigheten.

Polismyndigheten skall underrätta Skatteverket om dödsfallet och efter den

utredning som kan behövas lämna dödsbeviset till Skatteverket tillsammans med ett tillstånd till gravsättning eller kremering.

Beslutas att någon rättsmedicinsk undersökning inte skall göras, skall polismyndigheten underrätta den som har lämnat dödsbeviset om detta. Lag (2003:699).

5 § Intyget om dödsorsaken skall sändas till den myndighet som regeringen bestämmer av den läkare som utfärdat det. Om den avlidne vid dödsfallet vårdades på en sjukvårdsinrättning eller fördes dit i anslutning till dödsfallet, skall intyget sändas in av inrättningen.

Efter rättsmedicinsk undersökning i fall som avses i [4 §](#) skall intyget sändas in av den myndighet som regeringen bestämmer. Lag (1995:834).

6 § När stoftet efter en person som har avlidit utomlands har förts in till Sverige, skall den som ordnar med gravsättningen begära tillstånd till gravsättning eller kremering.

Frågor om tillstånd prövas av polismyndigheten i den ort där stoftet skall gravsättas eller kremeras. Lag (1991:496).

Intyg för gravsättning eller kremering

7 § Skatteverket skall utfärda ett intyg om att stoft får gravsättas eller kremeras.

Ett sådant intyg får utfärdas bara om förhållandena vid dödsfallet enligt dödsbeviset inte är sådana att det kan finnas skäl för en rättsmedicinsk undersökning enligt lagen ([1995:832](#)) om obduktion m.m., eller om polismyndigheten har meddelat tillstånd till gravsättning eller kremering i fall som avses i [4](#) eller [6 §](#).

Om det är känt för Skatteverket att det pågår eller har pågått medling om kremering eller om gravsättning enligt [5 kap. 3 §](#), får intyg inte utfärdas förrän tvisten är slutligt löst. Lag (2003:699).

Ytterligare föreskrifter om dödsbevis m.m.

8 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om

- dödsbevis,
- intyg om dödsorsaken, och
- tillstånd till gravsättning eller kremering. Lag (1991:496).

5 kap. Gravsättning och kremering

Ordlandet med gravsättning m.m.

1 § När någon har avlidit, bör hans önskan om kremering och om gravsättningen såvitt möjligt följas av den som i egenskap av anhörig eller närstående eller annars ordnar med gravsättningen.

2 § Om den avlidne inte efterlämnar någon som ordnar med gravsättningen, skall den ordnas av den kommun där den avlidne senast var folkbokförd eller, om den avlidne inte har varit folkbokförd i Sverige, av den kommun där dödsfallet inträffade.

För kostnaderna har kommunen rätt till ersättning av dödsboet. Lag (1991:496).

Twister om kremering och om gravsättningen

3 § Om de efterlevande inte kan enas om kremering skall ske eller om gravsättningen, skall huvudmannen för begravningsverksamheten på den ort där den avlidne senast var folkbokförd på begäran medla mellan parterna.

Om parterna enas, skall huvudmannen fastställa deras överenskommelse. Om enighet inte kan uppnås, skall huvudmannen i stället med eget yttrande hänskjuta tvisten till länsstyrelsen. Lag (1999:306).

4 § Länsstyrelsen skall pröva vem som skall bestämma om kremering eller om gravsättningen.

Länsstyrelsen skall därvid särskilt beakta önskemål som den avlidne kan ha haft. Hänsyn skall också tas till parternas personliga förhållande till den avlidne, främst sammanlevnad, släktskap eller annan nära anknytning.

Platsen för gravsättning m.m.

5 § Stoft eller aska får gravsättas bara på allmän eller enskild begravningsplats.

Regeringen får dock meddela föreskrifter om att med askan får förfaras på något annat sätt. Beslut i sådana ärenden meddelas av länsstyrelsen.

6 § Sådana delar av stoftet som inte har förbränts vid kremeringen skall tillföras askurnan.

Om det inte kan ske, skall innehavaren av krematoriet låta förstöra delarna eller gravsätta dem inom en allmän begravningsplats. Lag (1999:306).

7 § Vid gravsättningen får inte förekomma något som strider mot förrättningens helgd och allvarliga innebörd.

8 § Regeringen får meddela sådana föreskrifter om gravsättning som behövs med hänsyn till hälsoskyddet.

Villkor för kremering och gravsättning

9 § Stoft får inte kremeras eller gravsättas utan att ett sådant intyg som avses i [2 kap. 3 § första stycket](#) eller [4 kap. 7 §](#) har lämnats till innehavaren av krematoriet eller den som förvaltar begravningsplatsen.

Regeringen får meddela föreskrifter om att kremering eller gravsättning i vissa fall får ske även utan ett sådant intyg. Lag (1999:306).

Tiden för kremering och gravsättning

10 § Stoftet efter en avliden eller en dödfödd som avses i [2 kap. 3 § första stycket](#) skall kremeras eller gravsättas snarast möjligt och senast två månader efter dödsfallet.

Skatteverket får dock medge anstånd med kremeringen eller gravsättningen, om det finns särskilda skäl för det.

Om stoftet inte har kremerats eller gravsatts inom föreskriven tid, skall Skatteverket undersöka anledningen till dröjsmålet och, om det behövs, underrätta den kommun som anges i [2 §](#). Lag (2003:699).

11 § Askan efter en avliden som har kremerats i Sverige skall gravsättas inom ett år från kremeringen.

Den huvudman för begravningsverksamheten eller den innehavare av krematorium som förvarar askan får dock medge anstånd med

gravsättningen, om det finns särskilda skäl för det. Lag (1999:306).

12 § Om askan inte har gravsatts inom den tid som sägs i [11 §](#), skall den huvudman för begravningsverksamheten eller den innehavare av krematorium som förvarar askan låta gravsätta den.

Dessförinnan skall den som skall ordna med gravsättningen lämnas tillfälle att själv låta gravsätta askan. Lag (1999:306).

Förvaring av aska

13 § I avvaktan på gravsättningen skall askan förvaras av en innehavare av krematorium.

Askan får även förvaras av huvudmannen för begravningsverksamheten på den ort där askan skall gravsättas eller, om platsen för gravsättningen inte är bestämd, av huvudmannen för begravningsverksamheten på den ort där den avlidne senast var folkbokförd. Lag (1999:306).

Utlämnande av aska

14 § Efter kremering får askan lämnas ut till någon enskild bara om denne skall

- föra över askan till en begravningsplats som inte är belägen vid krematoriet,

- gravsätta askan på någon annan plats än en begravningsplats, eller

- föra ut askan ur Sverige.

15 § Askas får lämnas ut bara om det finns betryggande säkerhet för att den kommer att hanteras på ett pietetsfullt sätt.

16 § Om det för den huvudman för begravningsverksamheten eller den innehavare av krematorium som förvarar askan är känt att det råder tvist om platsen för gravsättningen, får askan inte lämnas ut eller på annat sätt föras bort förrän tvisten är slutligt löst. Lag (1999:306).

Aska som har förts in till Sverige

17 § Aska som efter kremering har förts in till Sverige skall i avvaktan på gravsättningen lämnas över till förvaring i enlighet med föreskrifterna i [13 §](#). I fråga om utlämnande av askan skall föreskrifterna i [14--16 §§](#) tillämpas.

18 § Askas skall gravsättas inom ett år från det att den fördes in till Sverige.

Den huvudman för begravningsverksamheten eller den innehavare av krematorium som förvarar askan får dock medge anstånd med gravsättningen, om det finns särskilda skäl för det.

Om askan inte har gravsatts inom den föreskrivna tiden, skall föreskrifterna i [12 §](#) tillämpas. Lag (1999:306).

6 kap. Flyttning av gravsatt stoft eller aska

1 § Stoft eller aska som har gravsatts på en begravningsplats får inte flyttas från en gravplats för att gravsättas någon annanstans.

Tillstånd får dock ges till en sådan flyttning, om det finns särskilda skäl för det och om det är klarlagt var stoftet eller askan skall gravsättas på nytt.

2 § Frågor om tillstånd enligt [1 § andra stycket](#) prövas av huvudmannen

för begravningsverksamheten eller den som annars förvaltar en allmän begravningsplats, om flyttning skall ske från eller inom begravningsplatsen.

I andra fall prövas frågor om tillstånd av länsstyrelsen, som därvid skall höra innehavaren av begravningsplatsen. Lag (1999:306).

3 § Trots det som sägs i [1 §](#) får huvudmannen för begravningsverksamheten eller den som annars förvaltar en allmän begravningsplats ta ut aska som har gravsatts i ett utrymme i ett kolumbarium eller en urnmur där gravrätten har upphört.

Askans skall i så fall grävas ned inom begravningsplatsen eller inom någon annan närbelägen begravningsplats. Lag (1999:306).

7 kap. Gravrätt

Utövande av gravrätt m.m.

1 § Gravrätten får utövas bara av den som i gravboken eller gravregistret är antecknad som innehavare av gravrätten.

När gravrättsinnehavaren har avlidit, får dock den som ordnar med gravsättningen utöva de befogenheter som tillkommer en gravrättsinnehavare och som har samband med gravsättningen av den avlidne.

2 § Gravrätten får inte pantsättas eller utmätas.

Gravrättsinnehavarens ansvar för gravplatsen

3 § Innehavaren av gravrätten skall hålla gravplatsen i ordnat och värdigt skick.

Upplåtelse av gravrätt

4 § En gravrätt får upplåtas till en juridisk person bara om det finns särskilda skäl för det.

5 § En gravrätt får upplåtas för viss tid, minst 15 och högst 50 år, eller för alltid.

Upplåtelse för alltid gäller bara så länge gravplatsen utgör en del av en allmän begravningsplats.

6 § Om någon upplåtelse tid inte har bestämts, varar upplåtelsen i 25 år.

7 § Upplåtaren skall utfärda gravbrev till bevis om att gravrätten upplåtits.

8 § har upphävts genom lag (1999:306).

Förnyelse av upplåtelse

9 § När upplåtelse tiden för gravrätten går ut, har gravrättsinnehavaren rätt till en ny upplåtelse, om

- gravplatsen är väl vårdad,
- upplåtelsen inte medför något synnerligt men för begravningsplatsens ändamålsenliga ordnande och skötsel, och
- gravrättsinnehavaren dessförinnan har anmält att han vill få upplåtelsen förnyad.

10 § I god tid innan upplåtelse tiden går ut skall upplåtaren underrätta gravrättsinnehavaren om förutsättningarna för en ny upplåtelse.

Överlåtelse och återlämnande av gravrätt

11 § Gravrätten får överlåtas bara till någon som genom släktskap eller på något annat sätt har nära anknytning antingen till överlåtaren eller till någon som är gravsatt inom gravplatsen.

Frågor om överlåtelse prövas av upplåtaren.

12 § Gravrätten får återlämnas till upplåtaren.

13 § Gravrätten får inte överlåtas eller återlämnas mot betalning.

Övergång av gravrätt vid innehavarens död m.m.

14 § När en gravrättsinnehavare avlider, får gravrätten gå över bara till
-- någon som genom släktskap eller på något annat sätt har nära anknytning antingen till den avlidne gravrättsinnehavaren eller till någon som är gravsatt inom gravplatsen, eller
-- allmänna arvsfonden.

Gravrätten får inte gå över till någon som inte är villig att överta den.

15 § Gravrätten går över till någon eller några av dem som anges i [14 §](#) om det har förordnats om detta vid upplåtelsen eller genom ett senare skriftligt förordnande.

I andra fall bestämmer den avlidnes efterlevande make och arvingar till vem eller vilka av dem som gravrätten skall gå över.

16 § Den avlidne gravrättsinnehavarens dödsbo skall inom sex månader från dödsfallet till upplåtaren anmäla

- vem eller vilka gravrätten har gått över till enligt [15 §](#), eller
- att det inte finns någon som gravrätten har gått över till.

17 § Om dödsboet inte inom föreskriven tid gör en sådan anmälan som avses i [16 §](#), skall upplåtaren förelägga dödsboet att inom viss tid fullgöra denna skyldighet.

18 § Om ett föreläggande enligt [17 §](#) inte följs eller om det inte finns någon som gravrätten har gått över till enligt [15 §](#), skall upplåtaren besluta att gravrätten skall gå över till någon som avses i [14 §](#).

19 § Om det inte finns någon som gravrätten kan gå över till enligt [14 §](#), skall gravrätten anses återlämnad till upplåtaren.

20 § När en gravrätt skall anses återlämnad enligt [19 §](#) är upplåtaren skyldig att behålla gravplatsen under minst 25 år från gravsättningen till förmån för den som senast har gravsatts där.

Gravanordning behöver behållas bara om kostnaden för skötseln av gravplatsen betalas. Lag (1999:306).

Gravsättning inom gravplatsen

21 § Gravrättsinnehavaren har rätt att bestämma vilka som skall gravsättas inom gravplatsen, om inte något annat följer av föreskrifterna i denna lag.

22 § Om det finns flera gravrättsinnehavare och de inte kan enas om vilka som skall gravsättas inom gravplatsen, beslutar upplåtaren om gravsättningen.

23 § När upplåtaren beslutar om gravsättning i fall som anges i [22 §](#) skall företräde ges enligt reglerna om arvsrätt. Därvid skall dock beaktas att

- barn har företräde framför barnbarn,
- föräldrar har företräde framför syskon,

- syskon har företräde framför syskonbarn,
- plats bör beredas för makar tillsammans.

Vid lika rätt enligt [första stycket](#) eller om det annars finns särskilda skäl för det får också beaktas

- närmare personlig anknytning till dem som har gravsatts inom gravplatsen eller till orten, och
- andra särskilda förhållanden.

I andra fall skall vid lika rätt företräde ges åt den som avlider först.

24 § Upplåtaren får vägra gravsättning inom gravplatsen,

- om gravsättningen inte kan ske utan att stoft eller aska som har gravsatts inom gravplatsen skadas,
- om det är uppenbart att gravsättningen inte stämmer överens med tidigare gravrättsinnehavares önskan, eller
- om gravsättningen står i strid med pietetens krav.

Gravanordningar m.m.

25 § Gravplatsen får förses med gravanordning, om det inte strider mot vad som är avsett att gälla för den del av begravningsplatsen där gravplatsen är belägen.

26 § Gravrättsinnehavaren bestämmer gravanordningens utseende och beskaffenhet. Detsamma gäller gravplatsens utsmyckning och ordnande i övrigt. Upplåtaren får dock besluta de begränsningar i gravrättsinnehavarens bestämmanderätt som är nödvändiga för att tillgodose en god gravkultur.

27 § Innan en gravanordning sätts upp, skall upplåtaren pröva om den är sådan att den kan tillåtas.

28 § När en gravanordning har blivit uppsatt, får den inte föras bort utan upplåtarens medgivande.

Medgivande skall lämnas, om det inte finns risk för att man förfar med gravanordningen på ett ovärdigt sätt.

29 § Gravanordningar får inte pantsättas eller utmätas.

Ändringar på gravplatsen

30 § Upplåtaren får göra ändringar på gravplatsen bara om gravrättsinnehavaren medger det.

Ändringar som är nödvändiga för att tillgodose kraven på miljöskydd, hälsoskydd och arbetarskydd får dock genomföras, även om gravrättsinnehavaren motsätter sig ändringen.

31 § Om skador måste förebyggas, har upplåtaren rätt att genast genomföra nödvändiga åtgärder på gravplatsen.

Gravrättsinnehavaren skall snarast därefter underrättas om åtgärderna.

Gravrättens upphörande

32 § Gravrätten upphör när upplåtelseiden går ut, när gravrätten återlämnas till upplåtaren, när den förverkas enligt [33 §](#) och när den förklaras ha upphört enligt [34 §](#).

33 § Upplåtaren får förklara gravrätten förverkad, om gravplatsen är uppenbart vanvårdad och gravrättsinnehavaren inte avhjälpel vanvården inom ett år efter det att han har delgetts föreläggande om att sätta

gravplatsen i stånd. Föreläggandet skall innehålla upplysning om att gravrätten kan förverkas.

En gravrätt får inte förverkas, om det är en myndighet som svarar för gravplatsens vård och underhåll.

34 § Om en allmän begravningsplats helt eller delvis läggs ned eller om det skulle medföra synnerligt men för en begravningsplats ändamålsenliga ordnande och skötsel att ha kvar gravrätter på platsen, får länsstyrelsen besluta att de gravrätter som berörs skall flyttas över till andra platser. Om det inte är möjligt eller om ingen rättsinnehavare begär att få behålla gravrätten, får länsstyrelsen i stället besluta att rätten skall upphöra.

35 § När gravrätten har upphört, gäller om gravanordningar vad som föreskrivs i [28 §](#).

36 § Det som gravrättsinnehavaren inte har fört bort från gravplatsen inom sex månader efter gravrättens upphörande tillfaller upplåtaren.

Om det har uppstått tvist om bortförandet, räknas tiden från tvistens slutliga avgörande.

37 § Om en gravanordning har tillfallit upplåtaren och den är av kulturhistoriskt värde eller av något annat skäl bör bevaras för framtiden, skall upplåtaren om möjligt lämna kvar den på gravplatsen.

Om gravanordningen ändå måste föras bort från gravplatsen, skall den åter ställas upp inom begravningsplatsen eller på någon annan lämplig och därtill avsedd plats.

Ytterligare föreskrifter om hänsynen till

kulturminnesvårdens intressen finns i lagen ([1988:950](#)) om kulturminnen m.m.

8 kap. Särskilda bestämmelser

Gravsättning utan upplåtelse av gravrätt

1 § Om någon gravsätts inom en bestämd gravplats på en allmän begravningsplats och gravplatsen inte kan upplåtas till någon med gravrätt, skall gravplatsen förbehållas den avlidne under minst 25 år.

I fråga om gravanordningar tillämpas [7 kap. 25-29](#) och [35-37 §§](#). Med gravrättsinnehavare avses därvid den som ordnar med gravsättningen.

Som villkor för att förse gravplatsen med en gravanordning får den som förvaltar begravningsplatsen bestämma att kostnaderna för gravplatsens skötsel betalas. Lag (1999:306).

Utförsel och införsel av stoft eller aska

2 § Föreskrifter om transport av stoft och aska till eller från Sverige får meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Beredskapsförberedelser m.m.

3 § En församling som är huvudman för begravningsverksamheten skall vidta de beredskapsförberedelser som behövs för denna verksamhet under höjd beredskap.

Bestämmelser om vilket ansvar kommuner i detta sammanhang har inom det civila försvaret finns i lagen ([1994:1720](#)) om civilt försvar. Lag (1999:943).

4 § Skyldigheten att lämna upplysningar m.m. enligt 8 kap. 13 § andra

stycket och 14 § lagen ([1994:1720](#)) om civilt försvar gäller för huvudman och annan församling som innehar en eller flera allmänna begravningsplatser. Lag (1999:943).

Gravsättning och kremering under krig

5 § Om Sverige är i krig, får stoftet efter en person vars död har orsakats av en krigsåtgärd eller en smittsam sjukdom gravsättas eller kremeras trots att vad som sägs i denna lag eller i föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen inte kan iakttas. Lag (1999:943).

9 kap. Begravningsavgift

Avgiftsskyldighet

1 § Den som är folkbokförd i Sverige skall betala en avgift för begravningsverksamheten (begravningsavgift). Lag (1999:306).

2 § Begravningsavgiften skall betalas till den huvudman inom vars förvaltningsområde den avgiftsskyldige är folkbokförd.

Om församlingen är huvudman skall avgiften för den som tillhör Svenska kyrkan enligt lagen ([1999:291](#)) om avgift till registrerat trossamfund räknas in i kyrkoavgiften. Lag (1999:306).

Avgiftsunderlag

3 § Begravningsavgiften beräknas på grundval av den avgiftsskyldiges till kommunal inkomstskatt beskattningsbara förvärvsinkomst. Lag (1999:306).

Fastställande av begravningsavgift

4 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer föreskriver på förslag av huvudmannen den avgiftssats enligt vilken de som inte tillhör Svenska kyrkan skall betala begravningsavgift. Huvudmannen fastställer avgiftssats för dem som tillhör Svenska kyrkan. I de fall en kommun är huvudman fastställer kommunen dock alltid avgiftssatsen. Avgiftssatsen skall grundas på en särredovisning av verksamhetens intäkter och kostnader.

Avgiftssatsen skall bestämmas på grundval av de sammanlagda beskattningsbara förvärvsinkomsterna för de avgiftsskyldiga på det sätt som anges i lagen ([1965:269](#)) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m.m. I den lagen finns också bestämmelser om beräkning och utbetalning av begravningsavgiften till huvudmännen. Lag (1999:1268).

5 § Vid bestämmande, debitering, redovisning och betalning av begravningsavgiften gäller skattebetalningslagen ([1997:483](#)).

Vid tillämpningen av [1](#) och [2 §§](#) skall den avgiftsskyldiges folkbokföring den 1 november året före inkomståret anses gälla hela inkomståret. Lag (2000:1186).

Tjänster som ingår i begravningsavgiften

6 § För den som vid dödsfallet var folkbokförd inom en huvudmans förvaltningsområde skall huvudmannen utan kostnad för dödsboet tillhandahålla

- gravplats eller motsvarande på allmän begravningsplats under en tid av 25 år,
- gravsättning inklusive gravöppning, återfyllning och iordningställande av öppnad grav,
- transporter från det att huvudmannen övertagit ansvaret för stoftet till dess att gravsättning har skett, med undantag av transport för gravsättning utanför huvudmannens område, om inte transporten beror på ett avtal om tillhandahållande av särskilda gravplatser,
- kremering,
- lokal för förvaring och visning av stoftet, samt
- lokal för begravningsceremoni utan religiösa symboler. Lag (1999:306).

7 § De tjänster som anges i [6 §](#) skall utan kostnad för dödsboet tillhandahållas även av annan som förvaltar en allmän begravningsplats än den huvudman som avses i [6 §](#), om den avlidne kan beredas gravplats där. Lag (1999:306).

8 § För en dödfödd som enligt [2 kap. 3 §](#) skall beredas gravplats på en allmän begravningsplats skall bestämmelserna i [6](#) och [7 §§](#) tillämpas. Lag (1999:306).

Avgift vid förnyelse av upplåtelse

9 § Vid förnyad upplåtelse av gravrätt får en särskild avgift tas ut av gravrättsinnehavaren, om förnyelsen inte har något samband med ny gravsättning. Lag (1999:306).

Kostnadsansvar vid gravsättning m.m.

10 § En huvudman som avses i [6 §](#) skall ersätta den som har tillhandahållit tjänster enligt [7 §](#). Ersättningen skall betalas med de belopp som fastställs för varje tjänst i enlighet med [12 §](#). Lag (1999:306).

11 § Om de tjänster som anges i [6 §](#) tillhandahålls av den som innehar en enskild begravningsplats skall den huvudman som avses i den bestämmelsen ersätta innehavaren av den enskilda begravningsplatsen med de belopp som fastställs för varje tjänst i enlighet med [12 §](#). Lag (1999:306).

12 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer fastställer årligen de belopp med vilka ersättning skall betalas för de tjänster som anges i [6 §](#). Lag (1999:306).

Bidrag till innehavare

13 § En huvudman har rätt att till den som innehar allmän begravningsplats inom huvudmannens förvaltningsområde lämna ett skäligt bidrag till förvaltningen av begravningsplatsen. Lag (1999:306).

Skyldighet att lämna uppgifter

14 § Svenska kyrkan skall på medium för automatisk databehandling underrätta regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer om de avgiftssatser som föreslås gälla för det följande inkomståret. Sedan regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer fastställt avgiftssatserna för dem som inte tillhör Svenska kyrkan skall Svenska kyrkan på samma sätt underrätta Skatteverket om de avgiftssatser som

skall gälla för det följande inkomståret. På samma sätt skall Svenska kyrkan till Skatteverket lämna de ytterligare uppgifter som behövs för att beräkna, debitera, redovisa och ta in avgifterna. Svenska kyrkan skall till regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer lämna de ytterligare uppgifter som behövs för att fastställa en avgiftssats.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om när och hur uppgifterna skall lämnas.

Bestämmelser om skyldighet att lämna uppgifter när kommun är huvudman finns i lagen ([1965:269](#)) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m.m. Lag (2003:699).

10 kap. Ombud

1 § När en församling är huvudman för begravningsverksamheten skall länsstyrelsen förordna ett eller flera ombud att granska hur församlingen tar till vara de personers intressen som inte tillhör Svenska kyrkan. Lag (1999:306).

2 § Församlingen skall låta ombudet få tillgång till samtliga handlingar som avser begravningsverksamheten. Lag (1999:306).

3 § Ombudet har rätt att närvara, ställa frågor och göra påpekanden vid sammanträden i församlingen, när frågor om begravningsverksamheten behandlas. Lag (1999:306).

4 § Ombudet skall kontrollera att sådant samråd som avses i 2 kap. 2 § andra stycket andra meningen sker. Ombudet skall verka för att församlingen även i övrigt samråder med och informerar företrädare för dem som inte tillhör Svenska kyrkan. Lag (1999:306).

5 § Om ombudet finner att det finns anledning att rikta någon anmärkning mot församlingens sätt att sköta begravningsverksamheten skall länsstyrelsen underrättas om detta. Lag (1999:306).

6 § Ombudet har rätt till skälig ersättning för sitt arbete och sina kostnader. Ersättningen betalas av församlingen och utgör en kostnad för begravningsverksamheten. Lag (1999:306).

7 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om ombuden och den ersättning som de har rätt till. Lag (1999:306).

11 kap. Ansvar, vite, överklagande

Ansvar

1 § Den som uppsåtligen bryter mot föreskrifterna i [3 kap. 3 §](#) eller [5 kap. 5 §](#) döms till böter eller fängelse i högst sex månader, om gärningen inte är belagd med straff i [brottsbalken](#).

Vite

2 § Om en huvudman eller den som annars förvaltar en allmän begravningsplats inte fullgör sina skyldigheter enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen får länsstyrelsen vid vite förelägga huvudmannen eller innehavaren att fullgöra skyldigheterna. Detsamma gäller om den som innehar en enskild begravningsplats eller ett krematorium inte fullgör sina skyldigheter. Lag (1999:306).

3 § Den som underlåter att överlämna aska för förvaring i enlighet med [5 kap. 17 §](#) får av länsstyrelsen vid vite föreläggas att fullgöra sin skyldighet.

4 § En gravrättsinnehavare som har försett en gravplats med en gravanordning eller någon annan anordning i strid mot vad upplåtaren har beslutat får av länsstyrelsen vid vite föreläggas att ta bort anordningen.

Ett sådant föreläggande får meddelas även i andra fall, om det finns synnerliga skäl för det.

5 § Om gravrättsinnehavaren inte följer ett vitesföreläggande enligt [4 §](#), får kronofogdemyndigheten meddela särskild handräckning för anordningens borttagande.

I fråga om sådan handräckning finns bestämmelser i lagen ([1990:746](#)) om betalningsföreläggande och handräckning. Lag (1991:873).

Överklagande

6 § Beslut som en huvudman eller den som annars förvaltar en allmän begravningsplats eller ett krematorium fattat i ett enskilt ärende enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen får överklagas hos länsstyrelsen.

Detsamma gäller

- polismyndighetens beslut om tillstånd till gravsättning eller kremering enligt [4 kap. 6 §](#), och
- Skatteverkets beslut om intyg för gravsättning eller kremering enligt [4 kap. 7 §](#) eller anstånd enligt [5 kap. 10 § andra stycket](#). Lag (2003:699).

7 § Länsstyrelsens beslut i ett överklagat ärende får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Den enskildes motpart skall därvid vara den som fattat beslut enligt [6 §](#).

Även länsstyrelsens beslut

- i ärende som avses i [5 kap. 4 §](#),
- om förfarande med aska enligt [5 kap. 5 § andra stycket](#),
- om flyttning av gravsatt stoft eller aska enligt [6 kap. 2 § andra stycket](#), och
- om överflyttning eller upphörande av gravrätt enligt [7 kap. 34 §](#) får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten. Lag (2003:699).

8 § Länsstyrelsens beslut att förelägga vite enligt [2](#), [3](#) eller [4 §](#) får inte överklagas.

9 § Länsstyrelsens beslut i andra ärenden enligt denna lag än som avses i [7](#) och [8 §§](#) får överklagas hos regeringen. Lag (1999:306).

Handläggning av ärenden

10 § Förvaltningslagen ([1986:223](#)) skall tillämpas när en församling handlägger enskilda ärenden enligt denna lag. Lag (1999:306).

Ikraft- och övergångsbestämmelser
1990:1144

1. Denna lag träder i kraft, i fråga om [2 kap. 2 §](#) den 1 januari 1993 och i övrigt den 1 april 1991.

2. Genom den nya lagen upphävs

-- lagen ([1957:585](#)) om jordfästning m.m.,

-- lagen ([1963:537](#)) om gravrätt m.m. och

-- begravningskungörelsen ([1963:540](#)).

3. Tillstånd att anordna enskild begravningsplats som har meddelats av regeringen enligt äldre föreskrifter gäller fortfarande. Detsamma gäller tillstånd till framtida gravsättning inom en sådan begravningsplats.

Frågor om och på vilka villkor som ytterligare gravsättning får ske inom begravningsplatsen prövas efter den nya lagens ikraftträdande av länsstyrelsen.

I fråga om överklagande av länsstyrelsens beslut gäller föreskrifterna i [9 kap. 9 §](#).

4. Tillstånd för en enskild person, enskild sammanslutning eller stiftelse att anlägga krematorium som har meddelats av regeringen enligt äldre föreskrifter gäller fortfarande.

För ett sådant krematorium skall det finnas en föreståndare. Vid tillämpningen av den nya lagen skall med krematoriemyndigheten därvid avses föreståndaren.

5. Vad som före den nya lagens ikraftträdande kan ha blivit förordnat vid upplåtelse av gravrätt eller genom senare skriftligt förordnande i fråga om övergång av gravrätt vid gravrättsinnehavarens död skall gälla utan hinder av vad som följer av [7 kap. 15 §](#).

6. Den nya lagen innebär inte någon inskränkning i den rätt som kan tillkomma en innehavare av gravplats i kyrka enligt äldre författningar.

7. I fråga om förvaltning av medel, som har betalats in för vård och underhåll av gravplats innan lagen ([1963:537](#)) om gravrätt m. m. trädde i kraft den 1 januari 1964, skall övergångsbestämmelserna till den lagen fortfarande tillämpas.

8. Äldre föreskrifter skall fortfarande tillämpas i fråga om överklagande av beslut som har meddelats före den nya lagens ikraftträdande.

1991:873 Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer. Äldre föreskrifter gäller fortfarande i fråga om mål om handräckning där talan väckts före ikraftträdandet.

1995:1718

Denna lag träder i kraft den 1 maj 1996 men tillämpas inte i de fall där det första beslutet i ärendet fattats dessförinnan.

1997:996

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1998 men tillämpas inte i de fall där det första beslutet i ärendet fattats dessförinnan. I mål som anhängiggörs hos Regeringsrätten från och med den 1 januari 1998 skall dock Riksskatteverket föra det allmännas talan.

1999:306

1. Denna lag träder i kraft, i fråga om den ändrade beteckningen av [9 kap.](#) till [11 kap.](#) samt [9 kap. 3-5](#) och [14 §§](#) den 1 oktober 1999, och i övrigt den 1 januari 2000. Bestämmelserna i [9 kap. 1-5 §§](#) tillämpas första gången i fråga om preliminär skatt för inkomståret 2000 och slutlig skatt enligt 2001 års taxering.

2. Bestämmelserna i [9 kap.](#) skall inte gälla i fråga om dödsfall som inträffat före den 1 januari 2000.

1999:1268 Denna lag träder i kraft den 1 januari 2000 och tillämpas första gången i fråga om 2002 års taxering.

2000:1186

Denna lag träder i kraft den 31 december 2000 och tillämpas första gången i fråga om preliminär skatt för 2000 och slutlig skatt enligt 2001

års taxering.

De äldre bestämmelserna skall dock tillämpas i fråga om preliminär skatt för 2000 och slutlig skatt enligt 2001 års taxering om den avgiftsskyldige begär det.

2003:699

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004. Äldre föreskrifter i 11 kap. 6 § andra stycket gäller fortfarande för överklagande av skattemyndighets beslut.